

Byggherrens sjekkliste for oppfølging av HMS i og mellom byggemøter

Gjelder for utbyggings-, drifts- og vedlikeholdsprosjekter/-kontrakter

Sjekklisten er utviklet for å hjelpe byggherren med å ha oversikt over HMS-punkter som skal følges opp fra og med samhandlingsfasen og løpende under bygging, drift og vedlikehold. Det forutsettes at gjennomgang av utvalgte tema fra sjekklisten gjennomgås på byggemøte med påfølgende dokumentasjon i byggemøtereferat.

Sjekklisten er bygd opp med henvisning til lover og forskrifter, interne prosedyrer, rundskriv og håndbøker.

Inndeling av sjekklisten:

1. Arbeidsmiljøet på anleggs-/byggeplassen/kontraktområdet
2. Risikofylt arbeid
3. Uønskede hendelser
4. Vernerunde, forebyggende tiltak og ledelsesinspeksjoner
5. Arbeidsvarsling
6. Krav fra andre etater
7. Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår. Oversiktsliste og HMS-kort
8. Ytre miljø
9. Krav til system
10. Annet

Aktuelle tema

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
	1. ARBEIDSMILJØET PÅ ANLEGG- OG KONTRAKTSOMRÅDET				
1.1	Har byggherren sendt forhåndsmelding til Arbeidstilsynet?	BHF § 10			<i>Gjelder for prosjekter med varighet over 30 dager eller arbeidsmengde over 500 dagsverk, samt for alle driftskontrakter (tidl. funksjons-kontrakter). Melding skal sendes senest en uke før oppstart. NB! Byggherren er ansvarlig for å sende inn forhåndsmeldingen.</i>
1.2	Er forhåndsmelding påført entreprenør og underentreprenører, med adresse og organisasjonsnummer, ajourført og oppslått/ lett tilgjengelig på arbeidsstedet eller -stedene.	BHF § 10	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Entreprenør har ansvaret for at den er ajourført og oppslått. NB! Ajourført forhåndsmelding skal være oppslått på arbeidsstedet og skal ikke sendes inn til Arbeidstilsynet. ELRAPP kan være til hjelp.</i>
1.3	Er arbeidsforholdene på anleggs-/ bygge-plassen/kontraktområdet fullt forsvarlig? Spesielt fokus på blant annet: <ul style="list-style-type: none"> - Sprengning - Graving (grøfter og skjæringer) - Arbeid i høyden - Anleggsmaskiner og kjøretøy - Montering/demontering - Trafikkavvikling/arbeid i trafikken - Bygging av bru over/inntil trafikkert veg 	IK Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff BHF §§ 9 og 11 Maskinforskriften Forskrift om utførelse av arbeid HB N301 HB R763 C2 HB N400	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Krav til entreprenører og under-entreprenører at virksomhetene arbeider systematisk med helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Egenerklæringer ved innlevering av tilbud. Be om innsyn ved behov. Byggherren følger prosedyre for sprengningsarbeid og bruker mal for risikovurdering og sjekklister som du finner her: Styrende dokumenter - Vegveven</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
					<p><i>Kontroll og godkjenning også for hjelpekonstruksjoner(reis) hvis de går over, under eller plassert så nær inntil offentlig veg at et evt. sammenbrudd kan berøre område åpent for allmenn ferdsel.</i></p> <p><i>Ved støpearbeider over offentlig veg skal området under reis/stillas være stengt for allmenn ferdsel i forbindelse med utstøping av betongen og minimum 8 timer etter at støpearbeidene er avsluttet.</i></p>
1.4	Er arbeidene i 1.3 merket av som risikofylte i framdriftsplanen for prosjektet?	BHF § 8 (b) HB R763 C3	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Gjelder entreprenørens detaljerte framdriftsplan.</i>
1.5	Er varslingsplanen fullstendig utfylt?	HB R763 C2 Mal for SHA-plan	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>NB! Oppdatering ved endringer Byggherren skal ha kopi av varslingsplanen</i>
1.6	Er varslingsplanen oppslått og lett tilgjengelig for alle arbeidstakere?		Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Varslingsplanen inngår i SHA-planen. NB! Stikkprøver</i>
1.7	Er organisasjonskart inkl. verneombud oppdatert?	BHF § 8 (a)	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>NB! Oppdatering ved endringer Organisasjonskartet inngår i SHA-planen.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
1.8	Er SHA-planen gjort kjent for de som arbeider på prosjektet, og kan det dokumenteres at kravene er videreført til underentreprenører?	BHF § 19 HB R763 C2 NA 2006/16	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Det skal føres logg over alle som har fått informasjon om SHA-planen. SHA-planen tas opp under HMS i samhandlingsmøter.</i>
1.9	Er prosjektets SHA-plan fullstendig og oppdatert?	BHF § 8 HB R763 C2 NA 2006/16	Ved oppstart av arbeidet, på byggemøte og løpende ved endringer		<i>Byggherren sørger for at SHA-planen er et levende dokument i utførelsesfasen.</i>
1.10	Er skjemaet «Erklæring ved bruk av underentreprenør» utfylt for alle UE, UUE og innleide?	BHF §§ 9 og 11 HB R763 C2	Ved oppstart, i byggemøte og løpende ved endringer		<i>Krav til HMS-egenerklæring gjelder også for underentreprenører og innleide.</i>
1.11	Er hovedbedrift med samordningsansvar avklart?	AML § 2-2, IK § 6 HB R763 C2 og C3	Løpende		<i>Hovedentreprenøren skal sørge for at samordningsskjemaet er utfylt og at det er oppslått og oppdatert. Oppgaver er beskrevet i veileder til SHA-plan og i C3 3.1.2 (fra juni 2014)</i>
1.12	Har entreprenøren laget riggplan? Er riggplanen oppdatert?	BHF § 9	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Gjelder i all hovedsak utbyggingsprosjekter.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
1.13	Er det inngått avtaler om arbeidstidsordninger? Har entreprenøren dispensasjon for endret/ utvidet arbeidstid fra Arbeidstilsynet? Følges disse? Er avtalene gyldige? BH skal ha kopi av avtaler eller dispensasjoner fra Arbeidstilsynet.	AML §§ 10 HB R763 C2 Ref. Sveisnr. 2013/032686-001	Alle byggemøter		<i>I virksomhet som er bundet av tariffavtale kan arbeidsgiver og arbeidstakernes tillitsvalgte skriftlig avtale unntak. Virksomhet som ikke er bundet av tariffavtale må søke Arbeidstilsynet. Nattarbeid er ikke tillatt med mindre arbeidets art gjør det nødvendig.</i>
1.14	Har entreprenørene/byggherren hatt tilsynsbesøk av Arbeidstilsynet eller andre tilsynsmyndigheter? Resulterte tilsynsbesøket i pålegg og/eller stans av farlig arbeid?	HB R763 C2 NA 2006/16	Løpende		<i>Hvis ja, kopi av tilsynsrapport</i>
1.15	Jobber det utenlandske arbeidstakere på prosjektet/kontrakten? Blir språkkravet fulgt opp?	HB R763 C2			<i>Hvem som er utenlandsk arbeidstaker, skal fremgå av ELRAPP. Det skal være minst en norskspråklig på hvert arbeidslag.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
	2. RISIKOFYLT ARBEID				
2.1	Risikofylt arbeid i neste periode – er det behov for sikker-jobb-analyse (SJA)? Er risikovurderinger utført og er de prosjektspesifikke? Har de som skal utføre arbeidet, deltatt ved utarbeidelsen av SJA-ene?	<p>AML § 3-2 (3) IK § 5 HB R763 C2 BHF NA-rundskriv 2013/04.</p> <p>Forskrift om utførelse av arbeid</p>	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<p><i>Kopi av risikovurdering/SJA sendes byggherren til uttalelse. Byggherren skal ikke godkjenne risikovurdering/SJA, men må reagere dersom de ikke holder mål. De som skal utføre arbeidet, skal delta ved utarbeidelsen av SJA. SJA skal utarbeides nært innpå utførelsen i tid.</i></p> <p><i>Ved sprengningsarbeider skal byggherren ha kopi av sprengningsplan, salveplaner og salverapporter.</i></p> <p><i>Entreprenøren utarbeider HMS-plan for bergarbeid før oppstart.</i></p> <p><i>Byggherren følger prosedyre for sprengningsarbeid og bruker mal for risikovurdering og sjekklister, som du finner her : Styrende dokumenter - Vegveven</i></p>
2.2	Tidsplan/forsinkelser/risikovurderinger. Vil flere typer farlig arbeid skje til samme tid/sted?	<p>IK § 5 BHF § 8 (b) HB R763 C2</p>	Alle byggemøter		<i>Risikofylte aktiviteter merkes eller utheves i framdriftsplanen.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
2.3	Har entreprenøren funnet risikofylte arbeidsoperasjoner som ikke allerede inngår i byggherrens overordnede risikovurdering i SHA-planen? – evt. hvilke?	IK § 5 BHF § 8 (d) HB R763 C2	Alle byggemøter/løpende		<i>Byggherren skal ha kopi for ajourføring av SHA-planen. Byggherren bør få ei oversikt over sikkerhetsrutiner, prosedyrer osv. før oppstart av prosjektet. Entreprenøren skal utføre en selvstendig risikovurdering uavhengig av byggherren sin. Meldeskjema for avvik fra SHA-planen benyttes.</i>
2.4	Finnes nødvendige sikkerhetsrutiner, prosedyrer eller instruksjoner for arbeidene som skal starte eller er startet opp? Er kravet til medvirkning ivaretatt?	BHF §§ 6, 18 HB R763 C2 AML § 3-2 (3)	Før hver gang nytt arbeid skal starte opp		<i>Dette er rutiner som kommer i tillegg til SJA, eller som et resultat av SJA. Byggherren skal ha kopi av risikovurderinger og arbeidsprosedyrer før oppstart og gjennomførte SJA løpende. Verne-ombudet skal medvirke.</i>
2.5	Er sikkerhetsrutinene gjort kjent for arbeidstakerne? – og hvordan?	BHF § 19 HB R763 C2 AML § 3-2	Ved oppstart av arbeidet og ved nye rutiner		<i>Hovedentreprenøren skal etablere rutiner som sikrer at alle i prosjektet har fått relevant HMS-informasjon. Krav til dokumentasjon.</i>
2.6	Har arbeidstakerne fått nødvendig opplæring og kan det dokumenteres? Er den fortsatt gyldig?	AML § 3-2 IK § 5 HB R763 C2 HB 051 NA-rundskriv 2013/04	Ved oppstart av arbeidet og før oppstart av nye oppgaver		<i>Opplæring er et arbeidsgiveransvar. Byggherren påser at det er utført. Oversikt over kompetansebevis og sertifikater, med gyldighet for den enkelte arbeidstaker skal legges fram av hovedentreprenør. Gjelder også underentreprenører, enmannsbedrifter og innleide.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontrolldato	Kommentarer
		<p>Forskrift om utførelse av arbeid og bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav Eksplosivforskrift</p>			<p>Kritisk kompetanse: <u>Sprengning</u> <i>Kompetansebevis for bergsprenger og bergsprengningsleder. Personer under opplæring må være innmeldt til DSB for å kunne delta ved lading og avfiring under direkte oppsyn av bergsprenger. Medhjelpere kan ikke delta i lading og avfiring.</i></p> <p><u>Kompetansebevis for bruk av maskiner og arbeidsutstyr:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - bro- og traverskraner, dersom bruken medfører fare for skade på liv eller helse - tårnkraner - mobilkraner - portalkraner - kraner med større kapasitet enn 2 tm montert på lastebil eller lastebilhenger - løfte- og stablevogn for gods med permanent førerplass på vognen

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
	3. UØNSKEDE HENDELSER (Ulykker og nestenulykker, inklusive farlige forhold)				
3.1	Gjennomgang av uønskede hendelser siden sist	HB R763 C2 Prosedyre for oppfølging av K4/K5 hendelser 48 timersrapport Prosedyrer for kvalitetssikring av uønskede hendelser og timeverk Varslingsplan	Alle byggemøter		<i>Alle uønskede hendelser må ha beskrivelse av årsak og tiltak. Byggherre innkaller til oppfølgingsmøte ved K4 og K5 hendelser.</i>
3.2	Er rutine for rapportering av uønskede hendelser kjent for alle og følges de? Leveres månedsrapport HMS inkl. utførte timeverk – inklusive timeverk for underentreprenør?	HB R763 C2 ELRAPP-skjema R18 og R19	Ved oppstart av kontrakten og løpende		<i>Antall produserte timeverk oversendes byggherren på månedsrapportskjema i ELRAPP. Rapporten skal også inneholde data fra underentreprenør. Gjennomgå R18 og R19 med ENT – hvordan vurdere risikopotensiale.</i>
3.3	Er det gjennomført stans av farlig arbeid?	HB R763 C2 AML Intern prosedyre for stans av farlig arbeid	Alle byggemøter		<i>Begge parter har plikt til å stanse arbeid når det er overhengende fare for liv og helse.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
	4. VERNERUNDE FOREBYGGENDE TILTAK OG LEDELSESINSPEKSJONER				
4.1	Vernerunde skal gjennomføres minst en gang i måneden. Byggherren	AML § 3.1 IK § 5 HB R763 C2	Alle byggemøter		<i>HMS-koordinator skal kunne delta og bør prioritere deltakelse, Avvik med tilhørende tiltaksplan tas opp på byggemøte. Byggherren skal ha kopi av referat.</i>
4.2	Er det rutiner for orden og renhold? Fungerer disse?	AML § 4-1 BHF § 9 HB R763 C2	Ved oppstart og vernerunde		
4.2	Stoffkartotek – Finnes det tilgjengelig sikkerhetsdatablader for alle kjemiske produkter som er i bruk?	AML § 4-5 HB R763 C2	Første byggemøte og løpende	Stedlig: Verneombud/ Hovedverneombud	<i>Det skal sjekkes at det er tilgjengelig på brukerstedet og at verneombud/hovedverneombud har sine respektive stoffkartotek (NB! Oppdatert – datablad skal ikke være eldre enn 5 år). Stoffkartoteket må oppdateres undervegs.</i>
4.3	Brukes bare de minst helse- og miljøskadelige kjemikaliene – eller? Brukes kjemikalier i en rimelig mengde slik at miljøbelastningen begrenses? Jobbes det systematisk og målrettet med å redusere bruken av de mest helse- og miljøskadelige kjemikaliene?	AML § 4-5 REACH-forskriften HB R763 C2	Løpende		<i>Entreprenøren skal jobbe systematisk med å erstatte de mest belastende kjemikaliene med kjemikalier som er mindre belastende for mennesker og miljø. Byggherren skal ha kopi av Sikkerhetsdatablad på norsk.</i>
4.4	Brukes det kjemikalier på prosjektet som står på OBS-listen til Klima- og forurensningsdirektoratet?	Nasjonalt miljøkrav			<i>OBS-listen inneholder kjemikalier og enkeltstoffer som miljøvern-myndighetene jobber for å redusere bruken av eller forbyr på landsbasis innenfor gitte tidsfrister.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
4.5	Er det rutiner for at arbeidstakere som ikke behersker norsk, får tilstrekkelig skriftlig informasjon og opplæring i bruk av kjemiske produkter?	HB R763 C2	Løpende		<i>Sikkerhetsdatablad for kjemiske produkter skal finnes på et språk som arbeidstakerne forstår.</i>
4.6	Arbeides det sikkert i høyden?	Forskrift om utførelse av arbeid og bruk av arbeidsutstyr og tilhørende NS EN 795 (forankring fallsikring) HB R763 C2			<p>Stillas <i>Skilt og godkjenning ved alle adkomster. Kontroll før bruk, underveis, etter uvær og ferier. Alltid rekkverk over 2 meter høyde. Håndlist (1m), Knelist og Fotlist (15 cm) Gulv uten åpninger, avstand til vegg (maks 30 cm) Adkomst: er stiger/trapper festet, stige hull sikret? Er stillaset avstivet (horisontalt og vertikalt) etter monteringsanvisning? Er låsemekanismer i lås? Er stillaset i vater/lodd? Sikt langs tverrbjelker og langs spir. Sjekk antall veggfester opp mot kontrollrapport! Se etter setninger! Tilstrekkelig fotplate v mykt underlag? Er utstyret uten skader? Nivå over 5 m : skriftlig kontrollrapport, særlig krav til opplæring/praksis for stillasbygger</i></p> <p>Fallsikringsutstyr skal være sertifisert og redning planlagt.</p>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
					<p><i>Forankring av personlig fallsikring skal tåle 1000 kg– 1500 kg)</i></p> <p><i>Brukere av stillas og sikringsutstyr skal ha dokumentert opplæring. Stillasbyggere skal ha dokumentert opplæring.</i></p> <p>Stige <i>Stige brukes fortrinnsvis til atkomst Kan brukes til arbeidsplattform etter risikovurdering Festes i toppen eller sikres på annen måte Frittstående stige over 6 m skal ikke brukes Kombistige skal ikke brukes i frittstående høyere enn 4 m Stige skal rage minst 1 m over dekke/tak Ryggbøyle i vertikal stige fra 2,5m (adkomst over 3,5) Typegodkjent</i></p>
4.7	Er det gjennomført årlig sertifisert kontroll av manuelt brannslukningsutstyr på anleggsplassen og i særskilte brannobjekt?	Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn §2.4 NS 3910.	Ved oppstart av arbeidet og løpende.		<i>Visuell kontroll anbefales utført hvert kvartal. Sjekkes ved vernerunde</i>
4.8	Er det utført nødvendig kontroll og vedlikehold på maskiner og arbeidsutstyr?	Se sjekklister pkt. 1.3 HB R763 C2 Forskrift om	Før oppstart av arbeidet og løpende		<i>Hovedentreprenør skal ha en oversikt over alle maskiner og arbeidsutstyr, med dato for kontroll, vedlikehold og sertifisering</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontrolldato	Kommentarer
		arbeidsutstyr Maskinforskriften			<p><i>Det er krav til årlig sakkyndig kontroll av:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - arbeidsutstyr for løfting av hengende last, - Løftekrok, kjetting, stropper - løfte- og stablevogn for gods, - masseforflyttingsmaskiner med større effekt enn 15 kW (20,4 hk), - arbeidsutstyr på bergingsvogner, - lift - hengestillas, - klatrestillas for høyder over 3 meter, - byggeplassheiser - trallebaner. <p><i>Finnes kontroll- og vedlikeholdsjournal? Er maskiner og arbeidsutstyr typegodkjent og CE-merket? Finnes samsvarserklæring og bruksanvisning? Byggherren utfører stikkprøvekontroller. Sjekkes på vernerunde.</i></p>
4.9	Sikker lagring, håndtering og bruk av sprengstoff.	Ekspllosivforskrift NA-rundskriv 2013/04			<p><i>Byggherren følger prosedyre for sprengningsarbeid og bruker mal for risikovurdering og sjekklister som du finner her : Styrende dokumenter - Vegveven</i></p>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
4.10	Er det utarbeidet en samlet beredskapsplan for prosjektet/anlegget? Er planen ajourført?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet		<i>Beredskapsplanen og informasjon om den må inngå i oppstartmøte. Byggherren skal ha kopi.</i>
4.12	Er alle som arbeider på stedet gjort kjent med og fått opplæring i tilgjengelig førstehjelpsutstyr og annet beredskapsmateriell?	HB R763 C2	Ved oppstart og løpende		<i>Kravet ivaretas av hovedbedriften med samordningsansvar. Byggherren bør kreve dokumentasjon på rutinene og oversikt over hvem som har fått opplæring.</i>
4.13	Er det beskrevet hvordan utrykningskjøretøy skal finne frem til arbeidsstedet? Er dette informert om utad på forhånd?	HB R763 C2	Ved oppstart		<i>Hovedentreprenøren skal arrangere et møte der byggherren, AMK/redningsetater deltar, i startfasen (avhengig av kontraktens størrelse). Hoved-entreprenør bør gjennomgå planen, og be om innspill til forbedringer, samt planlegge øvelser i sammen med redningsetatene.</i>
4.14	Er det gjennomført beredskapsøvelse?	HB R763 C2	Løpende		<i>For kortvarige kontraktsarbeider vil det være tilstrekkelig å gjennomføre en »papirøvelse».</i>
4.15	Bli det gjennomført ledelsesinspeksjoner?	Resultatavtaler			<i>Nye tiltak vedtatt av ELM i april 2011, jf. Sveis-ref. 2011/065679-001.</i>
4.16	Bli det gjennomført 1:1-inspeksjoner?	Resultatavtaler			<i>Nye tiltak vedtatt av ELM i april 2011, jf. Sveis-ref. 2011/065679-001.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
5. ARBEIDSVARSLING					
5.1	Er arbeidsvarslingsplanene godkjente for lokale arbeidere FØR oppstart av arbeidet?	N301 HB R763 C2	Før oppstart og løpende		<i>Byggherren skal ha kopi.</i>
5.2	Har entreprenøren nødvendig kompetanse innen arbeidsvarsling?	N 301 HB R763 C2	Ved oppstart og løpende		<i>Kravene til nødvendig kompetanse er gitt i håndboka. Opplæring er et arbeidsgiveransvar.</i>
5.3	Føres loggbok for arbeidsvarsling?	N 301 HB R763 C2	Løpende		<i>Krav i håndboka.</i>
5.4	Er det behov for manuell trafikkdirigering? <i>Krav til opplæring og bekledning?</i>	HB R763 C2	Løpende		<i>Språkkravet gjelder også ved trafikkdirigering.</i>
5.5	Bruk av ledebil ved asfaltarbeider (eller krav også i andre kontrakter)?	HB R763 D1 asfaltkontakter	Løpende i sesongen		<i>Språkkravet gjelder også bruk av ledebil.</i>
5.6	Har det skjedd trafikkuhell i forbindelse med kontraktsarbeidet?	HB R763 C2	Løpende		<i>Byggherren skal ha rapportering.</i>
5.7	Evalueres arbeidsvarslingsplanen? Revideres planen ved behov?	N 301	Løpende		
6. KRAV FRA ANDRE ETATER					
6.1	Krav og risiko fra andre etater, utbyggere og naboer? - Bane/trikk/jernbane - Spenningsførende kabler - Vannledninger/fjernvarme - Forsvaret	HB R763 C2	Før oppstart på arbeid Løpende		<i>Sjekk spesielt om krav til dokumentasjon er ivaretatt.</i>
6.2	Er det sensitive virksomheter i nærområdet med sårbarhet overfor nettoutfall el.?		Ved behov		

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontrolldato	Kommentarer
	7. KONTROLL AV LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR. OVERSIKTSLISTE OG HMS-KORT.				
7.1	<p>Risiko og kontrollhyppighet</p> <p>Har byggherren vurdert risiko for sosial dumping på kontrakten?</p> <p>Har byggherren planlagt hyppighet og type kontroll av lønns- og arbeidsforhold?</p>	<p>Prosedyre for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår.</p> <p>Mal for risikovurdering av sosial dumping.</p> <p>Erklæring ved bruk av underentreprenør eller virksomhet som foretar utleie av personell</p>	Ved oppstart og ved ny UE, innleid		<i>Risikovurderingen revurderes for hver ny UE, innleid.</i>
7.2	<p>Entreprenørens kontroll av lønns og arbeidsforhold</p> <p>Hvilke rutiner har hovedentreprenøren for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår?</p> <p>Har entreprenøren levert dokumentasjon på sin kontroll av lønns- og arbeidsvilkår for underentreprenører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere?</p>	HB R763 C2			
7.3	<p>Byggherrens kontroll av lønns- og arbeidsvilkår.</p> <p>Er stikkprøvekontroll gjennomført?</p>	<p>HB R763 C2</p> <p>Prosedyre for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår.</p>			

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
	<p>Er kontrollen dokumentert? Er evt .avvik fulgt opp?</p> <p>Ved mistanke om grove brudd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er dette rapportert i linja? - er det vurdert å innhente bistand til ytterligere kontroll/etterforskning? - er Arbeidstilsynet og/eller Skatteetaten varslet? 	<p>Sjekkliste for kontroll av lønns- og arbeidsforhold.</p> <p>Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter</p> <p>Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for byggeplasser i Norge</p> <p>Forskrift om informasjon og påseplikt og innsynsrett</p>			
7.4	<p>Oversiktslister Fører entreprenøren daglig oversiktslister i ELRAPP?</p>	<p>BHF § 15 HB R763 C2</p>	Løpende		<p><i>Krav til bruk av ELRAPP.</i> Skal føres for alle arbeidstakere som befinner seg på anlegget inkl. underentreprenører, enmannsbedriften og innleide.</p>
7.5	<p>HMS-kort Har alle som jobber på anlegget gyldig HMS-kort og bæres kortet synlig?</p>	<p>AML § 1-4, § 4-1</p> <p>Forskrift om HMS-kort</p> <p>Rundskriv 2016/09</p>	Løpende		<p><i>Kontroll av HMS-kort inngår i hovedbedriftens ansvar for inntakskontroll. Byggherren skal ta stikkprøvekontroll.</i></p> <p><i>HMS-kort skal være utstedt av nåværende arbeidsgiver.</i></p>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
					<p><i>Byggherren bortviser alle som ikke kan levere HMS-kort eller gyldig dokumentasjon.</i></p> <p>Gyldig dokumentasjon: <i>Nyansatte og ansatte som bytter arbeidsgiver: Ordrebekreftelse kan fremvises til nytt HMS-kort er mottatt. NB: Det er ikke nok med ordrebestilling!</i></p> <p>Personer på tiltak lønnet av NAV: <i>Kopi av kontrakt mellom NAV og arbeidsgiver, eller annen bekreftelse fra NAV.</i></p> <p>Elever som har praksis i forbindelse med skolegang <i>Bekreftelse fra skolen de er elever ved.</i></p> <p>Flyktninger som er inne i et introduksjonsprogram arrangert og lønnet av kommunen, og som er utplassert i arbeidstrening/praksis <i>I stedet for HMS-kort skal disse arbeidstakerne ha med en bekreftelse fra kommunen på at de er i et introduksjonsprogram med dato for start og slutt for praksisperioden.</i></p> <p>Utenlandske arbeidstakere på engangs kortvarige arbeidsoppdrag: <i>Kopi av RF-1199 eller utskrift fra Altinn.no hvor lengden på oppdrag fremgår.</i></p> <p>Ferievikarer: <i>Dokumentasjon på arbeidsforholdets lengde ved fremvisning av arbeidskontrakt.</i></p>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
7.6	<p>Utenlandsk entreprenør og utenlandske arbeidstakerer</p> <p>Har hovedentreprenøren meldt inn utenlandsk underentreprenør, utleievirksomhet inklusive arbeidstakere bosatt i utlandet til Sentralskattekontoret for utenlandssaker?</p> <p>Har byggherren rapportert inn utenlandsk hovedentreprenør til Sentralskattekontoret for utenlandssaker via skjema RF 1199?</p>	Ligningslovens § 5-6 Skjema RF 1199 HB R763 C2	Ved oppstart og løpende		<p><i>Kopi av skjema RF 1199 sendes byggherren.</i></p> <p><i>Ved endring av kontraktperioden informeres Sentralskattekontoret for utenlandssaker.</i></p>
8. YTRE MILJØ					
8.1	Oppfølging av eventuell utslippstillatelse etter forurensningsloven (f. eks. prosessvann fra tunneler, rigg- og verkstedområder)	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og løpende		
8.2	Er avfallsplanen godkjent av kommunen? Er sluttrapport oversendt kommunen?	HB R763 C2	Ved oppstart og avslutning av arbeidet		<i>Nye bestemmelser om krav til avfallsplan som skal godkjennes av kommunen, trådte i kraft 1. jan. 2008. Sluttrapport skal utarbeides og sendes kommunen når arbeidet er avsluttet. Kopi til Byggherren.</i>
8.3	Er det etablert rutiner for håndtering av gjenvinnbart og farlig avfall? Hvilke rutiner finnes for oppbevaring av deklarasjonsskjema for farlig avfall? Følges rutinene?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<p><i>Kopi av deklarasjonsskjema oppbevares sammen med øvrig dokumentasjon i prosjektets SHA-plan. NB! Vårt organisasjonsnummer skal oppgis på deklarasjonsskjemaet.</i></p> <p><i>Krav til basiskarakterisering av avfall.</i></p>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontroll-hyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
8.4	Er det utarbeidet miljøsaneringsbeskrivelse for rive- og rehabiliteringsarbeider?	TEK 10 § 9-7 HB R763 C2	Før oppstart av arbeider som krever miljø-sanerings-plan		<i>Kan enten være utarbeidet av byggherre eller entreprenør.</i>
8.5	Er oppfølgingen og kontrollen av drivstoffplasser, verkstedsområder og kjemikalielager tilstrekkelig?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Eks. på tiltak/krav: Tette flater, oppsamling, oljeutskiller og sikring av oljetanker.</i>
8.6	Er arealavrenningen tilstrekkelig ivaretatt fra for eksempel skjæringer, fyllinger og anleggsgrop?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Eks. på tiltak/krav: Bortledning av overflatevann, etablering av bassenger, etablering av drencsystem, suksessiv ferdigstillelse, vekstmedium på sårarealer, bevaring av eksisterende vegetasjon, oppsamling av borstøv.</i>
8.7	Oppfølging og kontroll av støy- og støv-belastning. Følges kravene til tillatt anleggsstøy etter T-1442 eller lokale krav?	T-1442 HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og løpende		<i>Eks på tiltak/krav: Driftstidsregulering, bruk av støysvake maskiner, støyskjermings-tiltak, plassering av støykilder, bruk av anleggsveger, støvbinding.</i>
8.8	Foreligger det en plan for oppgraving og behandling av forurensede masser der det er aktuelt – er det utarbeidet prosedyrer for oppgravingen?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og ellers ved behov		<i>Byggherren skal ha kopi.</i>
8.9	Er det inngått avtale med godkjent deponi? Foreligger det en deponiplan og hvordan er kontrollen og oppfølgingen?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og ellers ved behov		<i>Eks på tiltak/krav: Hvor skal det tas ut masser, lagring (permanente og midlertidig) av de ulike masse-fraksjonene, avbøtende tiltak mhp.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
					<i>avrenning.</i>
8.10	Kan det dokumenteres at det finnes prosedyrer for å ivareta miljøkrav på anleggs-/byggeplassen/kontraksområdet?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og ellers ved behov		
8.11	Foreligger det tilstrekkelig dokumentasjon for overholdelse av miljøkrav? (målinger, kontrollrunder, rapportering m.m.)	HB R763 C2	Ved oppstart ved behov		
8.12	Foreligger det en beredskapsplan hvor det fremgår varslingsrutiner, iverksetting av tiltak og rapportering som kan skade det ytre miljø?	HB R763 C2	Ved oppstart av arbeidet og ellers ved behov		<i>Kan være innarbeidet i planen omtalt i punkt 4.4.</i>
8.13	Gjennomfører entreprenøren målinger av gass, støv, støy m.m. i arbeidsmiljøet?	IK § 5	Ved oppstart		<i>Rutiner for kontroll og målinger må avklares på tidlig tidspunkt.</i>
8.14	Er fastsatte krav knyttet til salting, aktsomhet mht. kulturminner, verneområder, vann fulgt?	HB R763 C2	Ved oppstart og løpende		<i>Gjelder funksjonskontrakter.</i>

Pkt. nr.	Tema	Referanser	Kontrollhyppighet	Kontroll-dato	Kommentarer
9. KRAV TIL SYSTEM					
9.1	Har hovedentreprenøren et HMS-system som tilfredsstillter kravene i Internkontrollforskriften? Driver hovedentreprenøren et systematisk sikkerhetsarbeid?	IK HB R763 skjema E5	Ved oppstart		Signert tilbudsskjema E5 inkluderer en egenerklæringen om systematisk arbeid i tillegg til at byggherren får tilgang til verifikasjon av HMS-systemet.
9.2	Er kravene fra SHA-planen innarbeidet i entreprenørens IK-system (spesiell del)?	BHF§18	Ved oppstart		
9.3	Gjennomfører entreprenøren årlig revisjon/gjennomgang av internkontrollsystemet?	IK	Ved oppstart		Resultatet av siste revisjon må kunne dokumenteres.
9.4	Kan det dokumenteres at underentreprenører har internkontrollsystem for HMS? Er kravene fra SHA-planen innarbeidet?	IK HB R763 C2	Ved oppstart av ny UE		Skjema «Erklæring ved bruk av UE og virksomhet som foretar utleie av personell» fylles ut og dokumentasjon oversendes byggherren.
10. ANNET					
10.1	Foretas det kvalitetskontroll av rapporterte timeverk i HMS-månedrapport? Blir kravet til 25 % egenregidrift oppfylt?	HB R763 C2	Hvert byggemøte		<i>Sjekkes opp mot kravet til egenbemanning i kontrakten. Byggherren foretar kontrollen.</i>
10.2	Har entreprenøren inngått avtale med godkjent BHT?		Ved oppstart		
10.3	Brukes evalueringsskjema underveis i kontraktsarbeidet?	Internt krav	Løpende		<i>Evaluering av entreprenøren skal skje løpende i kontraktsarbeidet.</i>

Forkortelser:

AT = Arbeidstilsynet (etterfulgt av best.nr.)

AML = Arbeidsmiljøloven

NA = NA-rundskriv

BHF = Byggherreforskriften (AT 599)

HB = Håndbok (etterfulgt av håndboksnummer)

A3 – Orienteringer (i kontrakten)

IK = Internkontrollforskriften (AT 544)

FKE = Forskrift om kvalifikasjoner for elektrofagfolk

C2/C3 - Spesielle kontraktsbestemmelser

TEK 10 = Forskrift om tekniske krav til byggverk (byggteknisk forskrift)